

2281 1. Beh. af Lovf. ang. Medd. af Konc. p. Anl. af forff. Sided. t. de jydsk-fynske Statsb. 2282

Hænder. Jeg erkender, at der kan være Spørgsmaal om at tilvejebringe en noget kortere og bedre fremmere Banetransport fra Nyborg til de slesvigiske Baner, s. Gr. naar disse nærmede sig de Punkter, der vare forudsatte i den Begjæring, som gik ud paa en Bane fra Nyborg til Bojden; men det er af den Slags Baner, som jeg for mit Vedkommende maa anse for saadanne, at Staten ikke bør skyde dem fra sig, men selv bør overtage, i Særdeleshed da det kan ske paa en lempeligere og billigere Maade ved at faae en Statsbane fra Odense til Assens. Der foreligger imidlertid ikke noget Saadant, men det forekommer mig, at naar der var nogen Udsgt til at sætte en sli Bane igjennem, vil der være al mulig Opfordring til at afvise en Bane, der i meget væsentlig Grad vilde tage Konfluen fra de nuværende Statsbaner og lade den gaa over paa fremmede Hænder. Jeg finder ikke, at der for Diebliffet er nogen Anledning for mig til videre at udtale mig om de Ytringer, der i Dag ere faldne med Hensyn til denne Sag.

Scavenius: Det System, der altsaa nu efter dette Lovforslag ifølge den ærede Ministers Udtalelser, skal lægges til Grund for vor fremtidige Jernbanepolitik, er da det, at Stambaner, som man kalder det, skal bygges af Staten, og Sidebaner saa vidt muligt af Private, om end Staten paa Grund af særegne Omstændigheder maasse nødsages til at give et Tilskud. Jeg skal ikke negte, at jeg er enig med det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Anker) om, at det Hensigtsmæssigste vilde være, at Jernbanenettet drevs af den Samme, det være sig et privat Selskab eller Staten; det vilde være fordelagtigt saavel for selve Hovedbanerne som for Sidebanerne. Man vilde derved undgaa megen Uleilighed og megen Strid, og det vilde først og fremmest være bedst for selve Trafiken og for den Befolkning, der skal have godt af Banen. Men paa den anden Side skal det villigt indrømmes, at hvis vi ikke ville blive i det Spor, hvorpaa vi nu ere inde, kunde man komme til at vente noget længere paa nye Baner, end hvis vi vilde gaa den Vej, som den ærede Minister har foreslaaet os. Det er sikkert nok, at Staten har engageret sig saa dybt i Jernbaneforetagender, at den neppe vil kunne gaa saa hurtigt frem ved Anlæg af Sidebanerne, som det vil kunne ske ved at overdrage Sidebanernes Anlæg til Private med noget Tilskud. Men i og for sig kan jeg ikke sige Andet, end at jeg betragter den Vej, som man nu vil f

aa, som uheldig, og den anden af mig betegne som den, der burde foretrækkes. Her til kommer imidlertid tillige det, at det er ganske overordentlig vanskeligt at sige, hvad der er en Stambane og hvad en Sidebane. Det er meget nemt at sige, at de 3 Baner, her foreslaas, ere Sidebaner. Naar vi gaa den igjennem og sammenligne dem med de allerede bestaaende Baner, er det et Spørgsmaal, om Udtrykket er brugt korrekt. Hvad først og fremmest den sidste Bane fra Silkeborg til Herning angaar, er det ikke godt at forstaa, at Silkeborg—Herning Banen er en Sidebane, men Silkeborg—Standerborgbanen en Stambane. Denne tredje Bane og dens yderligere Fortsættelse ud til Ringkjøbing staar for mig som en saa aldeles naturlig Fortsættelse af, hvad der er gjort, at man for et Par Aar siden har bygget Banen til Silkeborg, at jeg for mit Vedkommende ikke kunde have det Mindste imod, at Staten paatog sig Anlægget endog meget snart. Hvad de andre 2 Baner angaar, er Forholdet anderledes. Banen til Svendborg kan vel for Diebliffet siges at være en Sidebane. Imidlertid er det ganske sikkert, at Forholdene kunne stille sig saaledes, at den bliver til en Stambane. Jeg skal imidlertid ikke dvæle videre herved. Men hvad Baren fra Randers til Grenaa angaar, er det vist nok, at den blot med en liden Fortsættelse, saaledes at den kom ud til dybt Vand, vilde være Begyndelsen til et større Baneanlæg, som man har tænkt sig før her i Landet, en Bane, som vilde være den nærmeste Vej fra Kjøbenhavn til Sjælland, en Bane, der her fra Kjøbenhavn vilde føre Nord op til en Havn ved den nordlige Kyst af Sjælland og fortsætte sig i Sjælland fra en Havn i Nærheden af Grenaa til den jydsk Bane. Man vilde da ikke kunne kalde en saadan Banestregning fra Randers til Grenaa for en Sidebane; thi denne Bane kan blive til en meget vigtig Hovedbane. Mine Ytringer maa imidlertid ikke opfattes, som om jeg vilde gjøre Forsøg paa at modsætte mig denne Lov, thi naar de Egne, som skulle have Nytte af Loven, mene, at det er dem væsentlig vigtigere at faae selv med større Offre Banerne strax fremfor at vente længere Tid, kan jeg ikke have Noget derimod at sige. Men jeg maa dog gjøre en Bemærkning, hvad et specielt Punkt angaar. Det er nemlig med Hensyn til det sidste Stykke af § 2, hvori det bestemmes, at Indvigningsministeren skal bemyndiges til at beslutte, at Halvdelen af Omkostningerne ved Expropriationen til Baneanlægene afholdes af de Egne, hvilke disse